

UNA LLARGA VIDA

Dacia Maraini és una autora italiana que ha estat recentment traduïda al català per l'editorial Minúscula. Ella ens ha dut una petita joia, ens ha passejat pels paisatges de la història d'una dona especial que viu una llarga vida, la Marianna Ucria, a la Sicília del segle XVIII.

La Marianna és una aristòcrata que s'enfronta mica en mica a la seva època i a la seva condició. És sordmuda i aquesta minusvalidesa li dóna fortalesa, caràcter, saviesa perquè s'alimenta de lectures en una època en què Voltaire fa estralls d'innovació i alhora invisibilitat perquè ningú espera res més d'ella que no sigui una nosa.

Encara que sotmesa a les inhibicions i obligacions de la seva època i del seu sexe, Marianna s'anirà fent adulta ideològicament mentre, casada des dels tretze anys, va mantenint la seva llar, la que ella escull del llegat del seu pare, i va educant els fills. Observa el món que l'envolta i n'és crítica sense expressar-ho amb discursos (massa llarg per anotar-ho al petit escriptori que du lligat a la cintura, sempre proveït de fulls, tinta i ploma d'oca) sinó amb els gests, amb les decisions, sobretot a partir del moment que esdevé vídua del seu "senyor marit oncle". Així, fa tractes justos amb els masovers que depenen de les seves terres, és mesurada i intel·ligent en l'administració de la fortuna i és lliberal amb les seves filles a qui allibera de les càrregues socials en pro de la seva felicitat. Fins i tot, quan el fill, el mascle, pretén discutir-li el seu petit regne de poder, ella el despatxa sabent-lo dipositari de la part de l'herència que li correspon.

Des de la seva sordmudesa, Marianna observa fins al detall tot allò que l'envolta, aprèn a conèixer i traduir els pensaments fins a límits insospitables; a través d'ella, com si fóssim invidents que recentment han recuperat la visió, observem paisatges, sentim les olors, la boca se'ns omple de gustos i la pell de tactes... només no tenim sons. Tan gran és l'habilitat de l'autora per fer les descripcions.

Al grup del Llibrefòrum ens va fer pensar en la cèlebre obra *Il Gattopardo*: com ella, com Sandor Marai, com Italo Calvino, com Llorenç Vilallonga, hem assistit al retrat entre nostàlgic i esperat d'un canvi d'època. També en la nostra xerrada, vam voler retre homenatge als traductors: és gràcies a Marta Hernández Pibernat que ens ha colpit aquesta minúscula joia.

"Enfonsa el nas al vestidet de randa que li baixa més enllà dels peus i enumera aquella olor inconfusible de bòrax, d'orina, de llet agra, d'aigua d'enciam que fan tots els nounats i que no se sap per quina raó és l'olor més exquisida del món. Prem contra la galta el petit cos tranquil de l'última filla i es pregunta si parlarà. També amb la Felice i la Giuseppa va tenir por que no parlessin. Va vigilar amb ànsia la seva respiració i els palpava amb els dits els colls diminuts per notar com hi passava el so de les primeres paraules. I cada vegada es va tranquil·litzar en veure que aquelles boquetes s'obrien i es tancaven seguint el ritme de les frases."

Marianna ens tanca la seva vida, la seva vellesa, en un viatge: nous paisatges i, sobretot, la possibilitat d'escollir el seu present.

Bona lectura!

Muntsa Farré